

Besluit **Accreditatiebesluit met een positief eindoordeel voor de opleiding Master of Arts in de wijsbegeerte en de moraalwetenschappen (master) van de Vrije Universiteit Brussel**

datum	Samenvattende bevindingen en overwegingen
7 november 2014	De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming op de onderstaande elementen uit het visitatierapport.
onderwerp	
Definitief accreditatiebesluit (003010)	<i>Generieke kwaliteitswaarborg 1 – beoogd eindniveau</i> De visitatiecommissie (commissie) beoordeelt het beoogd eindniveau als voldoende.
bijlagen	De masteropleiding Wijsbegeerte & Moraalwetenschappen maakt deel uit van de faculteit
4	Letteren en Wijsbegeerte. Ze heeft een uitgesproken maatschappelijk geëngageerde signatuur en wil bijdragen tot een 'humanistisch geïnspireerd project'. De beoogde leerresultaten sluiten aan bij het domeinspecifieke leerresultatenkader, passen binnen het Vlaamse kwalificatieraamwerk en stroken met wat er vanuit internationaal oogpunt van verwacht wordt. De opleiding legt veel nadruk op de toepassing van de filosofie: afgestudeerde masters moeten onder meer in staat zijn om als wijsgeer, ethicus, consulent of leerkracht 'op een wetenschappelijk, professioneel en ethisch verantwoorde wijze' aan de slag te gaan. De bijzondere aandacht voor humanistisch en media in de master is uniek onder de filosofie-opleidingen in Vlaanderen. Ook opmerkelijk is de prominente aanwezigheid van cultuurfilosofie en politieke filosofie.
	<i>Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsproces</i> De commissie beoordeelt het onderwijsproces als voldoende.

In de masteropleiding Wijsbegeerte & Moraalwetenschappen (60 studiepunten) kiezen de studenten één uit drie afstudeerrichtingen: (1) logica en wetenschapsfilosofie, (2) media-, cultuur- en politieke filosofie, (3) moraalwetenschappen en humanistiek. Elke afstudeerrichting omvat 24 studiepunten. Er zijn geen verplichte vakken, wel 12 studiepunten aan keuzevakken. Werkstudenten kunnen een avondprogramma volgen dat een exacte weerspiegeling van het dagprogramma is. De commissie stelde vast dat dit avondprogramma goed georganiseerd is. In de afstudeerrichting 'Logica en wetenschapsfilosofie' krijgen studenten een brede waaier aangeboden van thema's uit de filosofische logica, de filosofie van de wiskunde en de semiotiek. De afstudeerrichting 'Media-, cultuur- en politieke filosofie' behandelt problemen die te maken hebben met een invulling van het hedendaagse humanisme in een wereld die in toenemende mate medialiseert en globaliseert. In de afstudeerrichting 'Moraalwetenschappen en humanistiek' ligt de focus op praktische en filosofische vraagstukken als migratie, globalisering, milieuproblemen of bio-ethische kwesties. De humanistiek richt de aandacht ook specifiek op problemen in verband

Pagina 2 van 8 met zingeving en levensbeschouwing. De commissie vindt elke afstudeerrichting voldoende diepgaand. Opmerkelijk is de sterk professionele gerichtheid van de afstudeerrichting 'Moraalwetenschappen en humanistiek'. Studenten kunnen hier als keuzevak een stage 'Morele begeleiding' volgen, waarin ze kennis maken met het werkveld van de levensbeschouwelijke zorg en dienstverlening. Studenten schrijven een masterproef waarvoor ze zelf een onderwerp mogen kiezen. Het thema moet wel aansluiten bij de afstudeerrichting. Vrijwel alle vakken behouden een component van ex cathedra-onderwijs. De colleges hebben echter – mede door het beperkt aantal studenten – een vrij interactief karakter. Het gebruikte studiemateriaal is adequaat.

Veruit de meeste vakken worden mondeling (met schriftelijke voorbereiding) geëxamineerd. Idealiter neemt zo'n mondeling examen de vorm van een filosofische discussie aan. Studenten worden correct ingelicht over de wijze van examineren. Verschillende docenten houden rekening met de inzet van de studenten tijdens het jaar, bijvoorbeeld bij groepsdiscussies. Ook lectuuropdrachten, presentaties en papers tellen mee in de evaluatie.

De studenten volgen les op een campus in Etterbeek, gemakkelijk te bereiken met de auto of het openbaar vervoer. Leslokalen, computerfaciliteiten en bibliotheek liggen op wandelafstand van elkaar. Eveneens op de campus gelegen is het SBC of Studiebegeleidingscentrum, waar de VUB studenten collectief kunnen studeren en audiovisuele leermiddelen ter beschikking staan. De gecentraliseerde bibliotheek van de VUB telt een aparte filosofiecollectie. Op universitair niveau bestaan de nodige faciliteiten om studenten te ondersteunen. Studenten krijgen doorgaans een grote individuele verantwoordelijkheid, maar als ze begeleiding wensen is die zeker beschikbaar. De lesgevers leggen een bewonderenswaardig engagement aan de dag. Ze staan zeer dicht bij de studenten en zijn nagenoeg altijd aanspreekbaar.

Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerd eindniveau

De commissie beoordeelt het gerealiseerd eindniveau als voldoende.

De masterproef telt mee voor 24 (van de 60) studiepunten van de opleiding. De masterproef kan mondeling verdedigd worden, maar dit is niet verplicht. De kwaliteit van de masterproeven is behoorlijk, maar wel erg wisselend. De commissie beveelt de invoering van een soort masterproefseminarie aan, waarin studenten elkaars vorderingen kunnen presenteren en bediscussiëren en is van oordeel dat de mondelinge verdediging verplicht moet worden gemaakt. Toetsbeleid blijft een aangelegenheid van individuele titularissen. Een echt beleid, een collectief gedragen visie op de toetsing ontbreekt. De commissie wil dat het op centraal niveau gecreëerde kader voor een toetsbeleid ook op opleidingsniveau duidelijk in de praktijk gebracht wordt.

De commissie stelde vast dat er bij heel wat studenten studietijdvertraging optreedt. Niettemin is de opleiding op zich zeker studeerbaar. Afgestudeerden mogen het vak niet-confessionele zedenleer geven in de derde graad van het secundair onderwijs. Studenten die de stage hebben gevolgd, komen in aanmerking als vrijzinnig humanistisch consultant in een Huis van de Mens of andere instelling. Exacte gegevens over de inzetbaarheid van oud-studenten in het werkveld ontbreken. De nadruk op spreek- en discussievaardigheden in de opleiding, en de vaak nadrukkelijk sociaal-geëngageerde houding van vele afgestudeerden, hebben de commissie ervan overtuigd dat ze in een breed segment van de arbeidsmarkt inzetbaar zijn. Afgestudeerden kunnen uiteraard ook een loopbaan binnen de academische wereld ambiëren.

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding Master of Arts in de wijsbegeerte en de moraalwetenschappen (master) voldoet aan alle generieke kwaliteitswaarborgen. Ze beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft alle aanbevelingen van de commissie, in het bijzonder de aanbeveling met betrekking tot het op opleidingsniveau in de praktijk brengen van het op centraal niveau gecreëerde kader voor het toetsbeleid.

Bevindingen NVAO

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- Het visitatierapport is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Kader voor de opleidingsaccreditatie 2de ronde (8 februari 2013);
- De commissie heeft voor de externe beoordeling het visitatieprotocol gevolgd zoals vastgesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (augustus 2013);
- Het visitatierapport geeft inzicht in de samenstelling van de commissie;
- Het visitatierapport bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

betreffende de accreditatie van de Master of Arts in de wijsbegeerte en de moraalwetenschappen (master) van de Vrije Universiteit Brussel.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van de Codex Hoger Onderwijs, in het bijzonder de artikelen II.133-II.149, besluit de NVAO accreditatie te verlenen aan de opleiding Master of Arts in de wijsbegeerte en de moraalwetenschappen (master) georganiseerd door de Vrije Universiteit Brussel. De opleiding wordt aangeboden te Brussel en kent volgende afstudeerrichtingen: moraalwetenschappen en humanistiek, logica en wetenschapsfilosofie, media, cultuur en politieke filosofie. De kwaliteit van de opleiding is voldoende.

De accreditatie geldt vanaf 1 oktober 2015 tot en met 30 september 2022.

Den Haag, 7 november 2014

De NVAO
Voor deze:

Dr. A.H. Flierman
(voorzitter)

Lucien Bollaert
Bestuurder NVAO

---

¹ Conform de bepalingen vermeld in de handleiding accreditatie kan een instelling opmerkingen en bezwaren formuleren op het ontwerp van accreditatierapport. Bij e-mail van 21 oktober 2014 heeft de instelling gereageerd op het ontwerp van accreditatierapport. Dit heeft geleid tot enkele aanpassingen in het accreditatierapport.

Pagina 5 van 8 **Bijlage 1: Globale oordelen NVAO**

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het globaal oordeel van de NVAO weer, alsook het eindoordeel.

Generieke kwaliteitswaarborg	Oordeel
1. Beoogd eindniveau	Voldoende
2. Onderwijsproces	Voldoende
3. Gerealiseerd eindniveau	Voldoende
Eindoordeel	Voldoende

Naam instelling	Vrije Universiteit Brussel
Adres instelling	Pleinlaan 2 B-1050 Elsene
Aard instelling	Ambtshalve geregistreerd
Naam associatie	Universitaire Associatie Brussel
Naam opleiding (Graad, kwalificatie, specificatie)	Master of Arts in de wijsbegeerte en de moraalwetenschappen
Niveau een oriëntatie	Master
Bijkomende titel	Geen
Opleidingsvarianten: – Afstudeerrichtingen – Studietraject voor werkstudenten	– Moraalwetenschappen en humanistiek – Logica en wetenschapsfilosofie – Media, Cultuur en politieke filosofie – Ja
Onderwijstaal	Nederlands
Vestiging(en) opleiding	Brussel
Studieomvang (in studiepunten)	60
Vervaldatum accreditatie, tijdelijke erkenning of erkenning nieuwe opleiding	30 september 2015
Academiejaar(en) waarin opleiding wordt aangeboden	2014-2015 ²
(Delen van) studiegebied(en)	Wijsbegeerte en moraalwetenschappen
ISCED benaming van het studiegebied	Philosophy and Ethics

---

² Betreft het lopende academiejaar, op het ogenblik van de accreditatieaanvraag

1. Heeft een diepgaande (state of the art) kennis van en inzicht in ten minste één systematisch of historisch filosofisch domein.
2. Heeft inzicht in de samenhang tussen dit domein en andere domeinen uit de filosofie en kan de verworven inzichten relateren aan de maatschappelijke, culturele en wetenschappelijke context.
3. Heeft inzicht in de eigenheid, de sterktes en de zwaktes van verschillende filosofische benaderingen en tradities.
4. Heeft inzicht in de mogelijke betekenis van inzichten uit andere wetenschappelijke disciplines voor de filosofie.
5. Kan een filosofische duiding geven van maatschappelijke en culturele fenomenen en wetenschappelijke ontwikkelingen.
6. Heeft kennis van de gespecialiseerde filosofische terminologieën en begrippen en kan deze accuraat gebruiken.
7. Heeft kennis van en inzicht in actuele filosofische (onderzoeks)debatten, en kan deze actief opvolgen en integreren in eigen reflectie en onderzoek.
8. Kan betekenisvolle filosofische vragen formuleren die cruciaal zijn voor uiteenlopende maatschappelijke en filosofische debatten, op basis daarvan een eigen standpunt innemen en onderbouwen, en hierover in discussie treden.
9. Kan zelfstandig een filosofische vraagstelling formuleren, onderzoek hierover ontwikkelen, hierbij vakliteratuur betrekken en kritisch verwerken conform de gangbare wetenschappelijke criteria binnen het vakgebied.
10. Heeft de competenties om een overdacht, waardenbewust, kritisch en genuanceerd oordeel te formuleren en de maatschappelijke betekenis er van in te schatten.
11. Kan de resultaten van eigen onderzoek en reflectie helder en genuanceerd mondeling en schriftelijk rapporteren aan vakgenoten en niet-vakgenoten.
12. Kan de maatschappelijke betekenis van de filosofie vertalen naar een professionele context.

Voorzitter:

- Prof. dr. Jos de Mul, hoogleraar filosofische antropologie, Faculteit der Wijsbegeerte, Erasmus Universiteit Rotterdam;

Leden:

- Prof. dr. Thomas Mertens, hoogleraar rechtsfilosofie, Radboud Universiteit Nijmegen;
- Prof. dr. Marian A. Verkerk, hoogleraar zorgethiek aan het Universitair Medisch Centrum Groningen;
- Prof. dr. Frank Veltman, professor Logica, Faculteit der Geesteswetenschappen; Faculteit der Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica, Universiteit van Amsterdam;
- Dr. Guido Cuyvers, departementshoofd Departement Sociaal Werk, Katholieke Hogeschool Kempen (onderwijsdeskundige);
- Wouter Duckaert, student Bachelor in de Wijsbegeerte, Universiteit Antwerpen (studentlid).

De commissie werd ondersteund door Peter Daerden, secretaris.